

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep

0030 Oslo

Deres ref.: Vår ref.: 272/2006 Trondheim, 20.06.2006

HØRINGSUTTALELSE - FORSKRIFT OM TOLLNEDSETTELSE FOR LANDBRUKSVARER SOM GJENINNFØRES ETTER BEARBEIDING I UTLANDET

Landbruks og matdepartementet sendte den 11.05.2006 et høringsbrev adressert til en rekke høringsinstanser. Høringsfristen utløper den 20.06.2006.

Taga Foods AS er en av de større norske produsentene som leverer kjøttprodukter (påleggsprodukter) basert på forskrift om bearbeiding i utlandet. En del av produktene leveres under varemerket "TULIP" basert på produksjon ved produksjonsanlegg i Danmark.

Som betydelig aktør innenfor ordningen basert på gjeldende forskrift om tollnedsettelse for landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet, ønsker Taga Foods AS å gi følgende uttalelse i forhold til utkast til ny forskrift:

1. Gjeldende ordning basert på endring 1.7.2005 - konkurransesituasjonen

Ved den forskrift som trådte i kraft den 1.7.2005 ble det etter Taga Foods AS sin vurdering etablert en fornuftig og tilfredsstillende ordning som ivaretar hensynet til norsk landbruk samtidig som gjeldende forskrift åpner for internasjonalisering av fabrikkproduksjonen.

Som følge av høye tollsats ved import av landbruksvarer og da spesielt kjøtt, har gjeldende forskrift ført til at det alt vesentlige av anvendt råvare ved utenlands bearbeiding er norsk. Det er lite aktuelt å tilsette utenlandske råvarer med unntak av for eksempel spekk som har en administrativt nedsatt tollsats som følge av underdekning i Norge. Den gjeldende forskriften ivaretar i så måte fullt ut hensynet til å verne norsk landbruk.

I forhold til fabrikkproduksjonen, er situasjonen den at det ikke vil være økonomisk mulig å etablere tilfredsstillende leieproduksjon ved selvstendige norske

produksjonsanlegg. Taga Foods AS utelukker i den forbindelse at produksjonsanlegg tilhørende konkurrerende varemerker vil kunne benyttes i forhold til den produksjonen som Taga Foods AS gjennomfører. Det fremheves også at produksjonsvolumet for en del av produktene er begrenset noe som vil vanskeliggjøre en kostnadseffektiv produksjon basert på moderne produksjonsutstyr som ivaretar både produksjonseffektivitet og ikke minst matvaresikkerhet.

Etter vår vurdering, må norske produsenter ha muligheten til å anvende utenlandske fabrikkbygg dersom disse skal kunne være konkurransedyktig i forhold til de store norske merkevareprodusentene. En endring av forskriften som reelt sett medfører at produsenter uten større egne produksjonsanlegg i Norge utelukkes fra ordningen, vil klart ha en betydelig negativ virkning på konkurransesituasjonen i det norske markedet.

2. Erfaring fra 2005/2006 – nyskaping av virksomheter

Basert på gjeldende forskrift, har Taga Foods AS i løpet av 2005 etablert en spesialbedrift for slicing av halvfabrikata produsert ved utenlandske fabrikkbygg basert på ordningen for utenlandsk bearbeiding. Denne spesialbedriften er eid av søsterselskapet Snekvik Kjøttindustri AS og er lokalisert til Valsøyfjord på Nordmøre. I dette området representerer 6 - 8 nye arbeidsplasser et vesentlig tilskudd til det lokale næringslivet. Forskriften muliggjør denne type etablering av spesialbedrifter som benytter halvfabrikata fra store internasjonale fabrikker. I så måte er forskriften fra 2005 positiv for innovasjon og fornying av fabrikkindustrien.

Taga Foods AS har i samarbeid med annen virksomhet videre etablert egen nedskjæring av norsk svin for utenlands bearbeiding. Denne virksomheten baserer seg på gjeldende forskrift og representerer et eksempel på spesialisering og utvikling som et resultat av dagens ordning.

3. Krav til nasjonal egenproduksjon – i strid med EØS avtalen

Slik utkastet til ny forskrift er formulert, vil ny industritoll og krav til nasjonal egenproduksjon favorisere de norske fabrikkbyggene i strid med norske forpliktelser i forhold til EØS avtalen. Som en del av vår høringsuttalelse vedlegges

Bilag 1: Notat utarbeidet av Haavind Vislie datert den 20.6.2006.

Krav til nasjonal egenproduksjon for å kunne benytte ordningen vil også ramme de mindre virksomhetene mens de store aktørene får en betydelig konkurransefordel. Ordningen vil helt klart hindre mindre virksomheter i å kunne vokse på det norske markedet og i så måte sementerer ordningen et lukket konkurransebeskyttet norsk marked.

4. Toll på bearbeidingskostnader

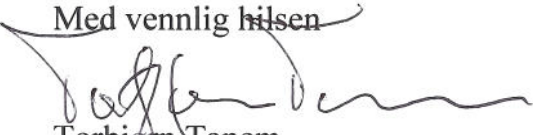
Toll på bearbeidingskostnader i utlandet vil på samme måte som krav til nasjonal egenproduksjon effektivt redusere konkurranse. Det skal i den forbindelse fremheves at for eksempel de danske produksjonsanleggene har et lønnsnivå som er på linje med norske lønninger. Det er effektivitet i produksjon og moderne fabrikanlegg som muliggjør at disse anleggene kan konkurrere med norske fabrikker selv om man får økte transport- og logistikkostnader ved å utføre fabrikkproduksjonen i Danmark. Konkurransen fra de utenlandske produksjonsanleggene vil i så måte bidra til å effektivisere norske produksjonsanlegg og hindre stagnering innenfor fabrikkmarkedet.

Taga Foods AS er derfor svært negativ til forslaget om bearbeidingsstoll på utenlandsk produksjon.

I tillegg til hva som fremgår av vår høringsuttalelse med vedlegg viser vi til tidligere uttalelse gitt den 8.2.2005 ref. link fra www.matmangfold.no

Bilag 2: Høringsuttalelse gitt 8.2.2005 med vedlegg

Med vennlig hilsen

Torbjørn Tanem
Daglig leder

NOTAT

OSLO, 20. JUNI 2006

ANSVARLIG ADVOKAT:
FOYN STEN

TIL:
TAGA FOODS AS

FOR:
TORBJØRN TANEM

FRA:
STEN FOYN (ADVOKAT HAAVIND
VISLIE AS) OG CATO HUSEBY
(TOLLRÅDGIVER,
ADVOKATFIRMAET
PRICewaterHOUSECOOPERS
DA)

VAR REF.:
365844/1

**HØRINGSNOTAT – NY FORSKRIFT OM TOLL PÅ UTENLANDS BEARBEIDING AV
LANDBRUKSVARER**

1. Innledning

Vi i det følgende komme med kommentarer til utkast til ny forskrift om tollnedsettelse for landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeidelse i utlandet (Landbruksdepartementets ref. nr. 200601509).

Forslaget inneholder særlig to hovedkomponenter:

- Krav om egenproduksjon som betingelse for tollreduksjon ved utenlandsbearbeidning, jf. § 3.
- Innføring av toll på bearbeidingskostnader for "andre landbruksvarer", jf. § 6.

Da Finansdepartementet i 2004 sendte ut forslag om endringer i samme forskrift på høring, ble det bedt om kommentarer til de *samme punktene*, som ble fremhevet som "sentrale spørsmål i tilknytning til forvaltningen av forskriften." Vi viser i denne forbindelse til brev 7. februar 2005 fra PricewaterhouseCoopers DA. I brevet, som ble vedlagt Taga Foods høringsuttalelse, ble det pekt på en rekke grunner til at det ikke burde innføres toll på bearbeidingsomkostninger eller krav om egenproduksjon som betingelse for tollreduksjon. Finansdepartementet kom til samme konklusjon, og de nevnte krav ble ikke innført.

Høringsuttalelsen fra februar 2005 følger vedlagt, og bør vedlegges ved en oversendelse til Landbruksdepartementet. I det følgende vil vi utdype vårt syn, basert på de konkrete forslag

til forskriftsbestemmelser som nå foreligger. Vi er særlig bedt om å uttale oss om det foreslåtte kravet til nasjonal egenproduksjon.

Taga Foods hovedsyn er at kravene om egenproduksjon og innføring av toll på bearbeidingsomkostninger vil være ødeleggende for bedrifter som har innrettet seg i tillit til gjeldende regler, og at kravene vil virke uheldig for konkurransen i markedet og for forbrukerne. I det følgende skal vi særlig se på hvordan forskriften forholder seg til de krav EØS-avtalen stiller til Norge. I denne forbindelse er det beklagelig og vanskelig å forstå at Landbruksdepartementet – til tross for flere oppfordringer ved forrige forskriftsendring, blant annet fra Utenriksdepartementet – ikke synes å ha foretatt en grundig vurdering av forholdet til EØS-avtalen eller øvrige internasjonale handelsforpliktelser.

2. Manglende vurdering av forholdet til EØS-avtalen

Om forholdet til EØS-avtalen viser vi til pkt. 2.2 og pkt. 4-6 i brevet 7. februar 2005 fra PricewaterhouseCoopers DA. Her fremheves den manglende harmonien mellom foreslåtte bestemmelser om bearbeidingsstoll/krav om nasjonal egenproduksjon og Norges juridiske og politiske forpliktelser i forhold til EØS-avtalen. Forslaget til slike bestemmelser syntes ikke å ha vært vurdert i forhold til Norges samlede forpliktelser etter avtalen. Dette ble også påpekt av Utenriksdepartementet i en høringsuttalelse datert 9. februar 2005 hvor det står:

"Det fremgår av høringsnotatet at man har vurdert forholdet til EØS-avtalens protokoll 3, men ikke i hvilken grad det er foretatt en helhetlig vurdering av om forslaget til forskrift er i samsvar med Norges internasjonale handelsforpliktelser. Dersom en slik vurdering ikke er foretatt, bør også dette gjøres før forskriften vedtas."

Når Landbruksdepartementet nå fremmer forslagene på nytt, er det i lys av det ovennevnte oppsiktsvekkende at høringsbrevet ikke inneholder en nærmere vurdering av forholdet til EØS-avtalen m.m. Forholdet *til avtalen er kun kommentert i én setning i høringsbrevet*, under pkt. 1, Bakgrunn. Her synes meningen kun å være å slå fast at forholdet til EØS-avtalen er uproblematisk. Teksten lyder:

"Ordningen for utenlands bearbeiding av landbruksvarer er underlagt nasjonal myndighet og er ikke en del av EØS-regelverket."

I tillegg medfører *innholdet i denne ene setningen ikke riktighet*. For landbruksvarer som inngår i protokoll 3 i EØS-avtalen er utgangspunktet tvert i mot at EØS-avtalen gjelder, jf. EØS-avtalen art. 8 nr. 3. Se nærmere om dette nedenfor i pkt. 3. For andre landbruksvarer, er utgangspunktet det motsatte. Selv for disse varene inneholder imidlertid EØS-avtalen *begrensninger* som Norge som stat er forpliktet til å overholde. Slike begrensninger går blant annet frem i EØS-avtalens artikkel 19 (liberaliseringsbestemmelsen) og artikkel 3 (lojalitetsplikten). Vi viser her både til vårt brev 7. februar 2005 og til pkt. 3 nedenfor. Det er

derfor ikke riktig at en forskrift om utenlands bearbeiding av landbruksvarer generelt sett er unntatt fra EØS-reglene, slik departementet skaper inntrykk av.

Det virker lite betryggende at regler med så dramatisk virkning som forskriften vil innebære legges ut til høring uten at en forsvarlig vurdering av forholdet til EØS-avtalen er foretatt. Dersom Landbruksdepartementet etter høringsrunden fortsatt skulle vurdere forskriftsendringer, bør forholdet til EØS-avtalen etter vårt syn utredes nærmere, og høringsinstansene bør gis anledning til å kommentere departementets konklusjon før en forskrift vedtas.

3. Foreløpige innspill om forholdet til EØS-avtalen

3.1 Innledning

I høringsbrevet 7. februar 2005 er forholdet til enkelte sentrale bestemmelser gjennomgått. Kommentarene var basert på at Finansdepartementet i 2004 ikke hadde utformet egne bestemmelser i forskriften om toll på bearbeidingsomkostninger og krav til egenproduksjon. Slike bestemmelser er nå utformet. For kravet om egenproduksjon, viser utkastet at departementet ikke bare har som formål å sette krav til slik produksjon. Kravet til egenproduksjon er også fastlagt på en slik måte at det *i all hovedsak* stenger for en hver utenlands bearbeiding som ikke foretas av en virksomhet som har *nærmest hele sin produksjon* av det aktuelle produktsegment i Norge.

I lys av dette har vi følgende kommentarer:

3.2 Krav til egenproduksjon som begrunnelse for tollfrihet

I § 3 er det tatt inn nye vilkår for tollnedsettelse. Om forskriften gjennomføres, vil de strenge vilkårene innebærer at næringsdrivende som i dag har innrettet seg etter gjeldende regler utestenges fra markedet. Fra å være en generell ordning, vil utenlands bearbeiding bli en særordning, som bare kan utnyttes i helt spesielle tilfeller.

Når det gjelder *hensiktsmessigheten* av reglene, og de konsekvenser reglene vil få, viser vi til Taga Foods egen høringsuttalelse. Den type regler som er innført, reiser imidlertid også spørsmål i forhold til EØS-avtalen. Vi viser her til kommentarene i brevet 7. februar 2005 fra Pricewaterhousecopers DA. Den *utforming* Landbruksdepartementets utkast til forskrifter har fått innebærer i tillegg at motstriden til EØS-avtalen kommer mer på spissen enn man kunne forvente.

Et hovedkrav etter forskriften er at det kun kan gis tollnedsettelse til næringsmiddelbedrifter som bearbeider norske landbruksvarer i Norge. Dette kravet vil alene utelukke en rekke av dagens aktører. Kravet vil videre virke ensidig til fordel for enkelte norske aktører, og til

ulempe for utenlandske aktører. Dette gjelder selv om disse har produksjon i Norge, jf. nedenfor.

Disse virkningene understrekes av at vilkårene i § 3 i avtaleutkastet er så strenge at det – med et unntak for tidsbegrenset prøveproduksjoner/produktutvikling – bare vil være bedrifter som i all hovedsak har nærmest all produksjon innenfor et bestemt produksjonssegment i Norge, som kan benytte ordningen.

Vi finner grunn til å understreke følgende:

A. Forskriften skal etter sin ordlyd både gjelde for såkalte RÅK-varer og for "andre landbruksvarer", jf. § 2 første ledd i forskriftsutkastet. For RÅK-varer følger det imidlertid av § 2 annet ledd at forskriften ikke kommer til anvendelse for varer som i tolltariffen har en tollsats som er fastsatt til 0. Forskriften vil derfor bare gjelde for RÅK-varer som det fremdeles kan kreves toll for etter protokoll 3. For denne gruppen vil *EØS-avtalen gjelde*, dersom ikke noe annet følger av protokoll 3. Dette følger uttrykkelig av EØS-avtalens artikkel 8 nr. 3.

Når EØS-avtalens regler gjelder, innebærer dette også at disse ved motstrid vil gå foran norske regler som forskriften om tollreduksjon på utenlands bearbeiding av landbruksvarer. Vi viser i denne forbindelse til EØS-loven 27. november 1992 nr. 109 § 2.

Det ovennevnte viser at Landbruksdepartementet – i den ene setning som uttrykkes i høringsbrevet om forholdet til EØS-avtalen – synes å legge en uriktig lovforståelse til grunn.

B. For RÅK-varer legger departementet opp til at ikke skal beregnes toll for andelen av norske eller tidligere fortollede varer, jf. § 5 i utkastet til forskrift. For andelen av varer som er tilført utenlands, skal tollsatsen fastsettes i samsvar med RÅK-forskriften.

En forutsetning for at § 5 kommer til anvendelse er imidlertid etter forskriften at vilkårene for tollnedsettelse er oppfylte. Dette innebærer at bestemmelsen bare gjelder i de begrensede tilfeller som reguleres av § 3 i forskriftsutkastet. Derimot vil § 5 ikke gjelde for en produsent som ikke har produksjon i Norge, eller som har en mindre del av produksjonen i Norge enn det kreves i § 3.

Realiteten synes derfor å være at tollene på landbruksprodukter – i et tilfelle som omfattes av EØS-avtalen – gjøres avhengig av en produksjon som, med få unntak, nesten i sin helhet må skje i Norge. I praksis innebærer dette en forskjellsbehandling av utenlandske selskaper som typisk har all produksjon, eller i hvert fall det meste av sin produksjon, utenfor landets grenser. Dette vil etter vårt syn være i strid med reglene i EØS-avtalen om fritt varebytte, og det underliggende, grunnliggende prinsipp i EØS-avtalen: Forbudet mot nasjonalitetsbestemt forskjellsbehandling, jf. EØS-avtalens art. 4. I praksis kan de norske tollreglene også føre til

at den tjeneste som bearbeiding av landbruksvarer i et annet EØS-land vil innebære, fullstendig forhindres.

C. Varer som ikke omfattes av protokoll 3 i EØS-avtalen, går som nevnt ovenfor likevel inn under artikkel 19 i EØS-avtalen om liberalisering, som må ses i sammenheng med lojalitetsplikten i EØS-avtalens art. 3. Sentrale poenger i denne forbindelse er at det er tale om ren industribeskyttelse som ligger helt i ytterkant av landbruksunntaket, at reglene innebærer en dramatisk deliberalisering i forhold til dagens regler, formålet bak reglene, og at reglene gjennomføres på en måte som bryter fullstendig med EØS-avtalens grunnprinsipper, jf. ovenfor i pkt. B. Deliberaliseringen som skjer vil med få unntak nærmest fullstendig hindre den tjeneste det innebærer å utføre bearbeiding i andre EØS-stater. Dette gjennomføres også på en måte som virker diskriminerende, jf. EØS-avtalens art. 4.

I lys av det ovennevnte er vår oppfatning at Norge har en plikt til å avstå fra kravet om å innføre kravet til egenproduksjon i forskriften, jf. EØS-avtalens artikkel 19 jf. artikkel 3 annet ledd.

4. Særlig om virkningene ved en gjennomføring som varslet per 1. juli 2006.

I høringsbrevet er det vist til at forskriften er ment å tre i kraft 1. juli 2006. Den raske gjennomføringen av et drastisk tiltak virker lite betryggende. Det bør settes av nok tid til en grundig vurdering av høringsuttalelsene. En kort høringsfrist i det aktuelle tilfellet er også uheldig fordi den kan gi inntrykk av at høringsuttalelsene ikke vil bli vurdert seriøst.

Om det innføres nye regler i en eller annen form etter høringsrunden, bør det også fremgå av selve forskriften at denne ikke berører aktiviteten i henhold til tillatelser som er gitt fra Statens Landbruksforvaltning etter dagens forskrift og som gjelder for tiden etter ikrafttreden av ny forskrift. Etter vårt syn synes det å foreligge grunnlag for å inndra tillatelsene, noe som ville påføre virksomheten svært betydelige tap. SLF har også opplyst at planen er å praktisere en eventuell ny forskrift som beskrevet ovenfor. Det bør imidlertid gå frem av selve forskriften at den ikke berører virkningen av gitte tillatelser etter den tidligere forskriften.

Taga Foods AS
Postboks 6178, Sluppen
7435 Trondheim

Finansdepartementet, Skattelovavdelingen
Postboks 8008, Dep
0030 Oslo

Trondheim 08.02.05

UTTALELSE – FORSKRIFT OM TOLLNEDSETTELSE FOR LANDBRUKSVARER SOM GJENINNFØRES ETTER BEARBEIDING I UTLANDET

Finansdepartementet sendte den 16.12.04 et høringsbrev adressert til en rekke høringsinstanser. Høringsfristen utløper den 09.02.05.

Taga Foods AS er en av de større norske produsentene som leverer kjøttprodukter (påleggsprodukter) basert på aktiv foredling i utlandet. En del av produktene leveres under varemerket "TULIP" basert på produksjon ved produksjonsanlegg i Danmark. Disse produktene har i 2004 hatt en kraftig omsetningsøkning i sterk konkurranse med etablerte varemerker som Gilde og Grilstad innenfor salamiprodukter og Delikat innenfor leverpostei.

Som en av aktørene innenfor aktiv foredling i utlandet, ønsker Taga Foods AS å gi følgende uttalelse i forhold til Finansdepartementets høringsbrev:

1. Behovet for utenlands bearbeiding.

Taga Foods AS startet utenlands bearbeiding av landbruksvarere etter et selskapet i 2000/2001 ønsket å produsere en ny hamburger som skulle konkurrerer med allerede etablerte varemerker. Etter å ha forespurt flere mulige norske produsenter uten aksept for en tilfredstillende produksjonspris, ble en større dansk produsent forespurt. Kostnadmessig var den danske produsenten fordelaktig og på dette grunnlaget igangsatte Taga Foods AS utenlands bearbeiding av norsk kjøtttråstoff til hamburger.

Det er vår vurdering at strukturen innenfor varehandel i Norge vil medføre at de enkelte kjedene etterspør en del produkter som både volummessig og kostnadmessig vil være vanskelig å produsere i Norge. Dersom en eller flere av kjedene ønsker å gjennomføre kampanjer på spesielle produkter betinger dette en betydelig produksjonskapasitet – noe som vil utelukke de mindre aktørene til fordel for større aktører med egne produksjonsanlegg. Det vil rett og slett være svært vanskelig for mindre aktører å få gjennomført produksjon i de volum som

matvarekjeden etterspør. Tilsvarende vil det kunne være vanskelig å gjennomføre produksjon av spesialprodukter i mindre volum, uten at dette fører til en for høy enhetspris. I forhold til dette behovet så vil produsenten ved å benytte spesialiserte produksjonsanlegg i utlandet også kunne tilby spesialprodukter i mindre volum til riktig pris.

I forhold til konkurransesituasjonen på det nasjonale markedet er det etter vår vurdering svært viktig at man opprettholder muligheten til å gjennomføre utenlands bearbeiding av norske landbruksvarer.

2. Industribeskyttelse – forholdet til EU/EØS.

Finansdepartementet legger frem et forskriftsutkast som ikke omfatter forslag til utforming av paragrafer i forhold til spørsmålet om toll på bearbeidingskostnader samt krav til egenproduksjon i Norge. Disse spørsmålene er lagt ut til ”åpen høring”. Vi har innehentet en uttalelse fra Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers DA datert den 07.02.2005 som setter fokus på forskriftsforslagets forhold til EU/EØS. Uttalelsen vedlegges i sin helhet.

Bilag 1: Uttalelse datert den 07.02.2005

2.1. Krav til nasjonal egenproduksjon av varer som gjeninnføres.

Dersom utenlands bearbeiding gjøres betinget av tilsvarende egenproduksjon i Norge, vil dette sterkt begrense den muligheten for en effektiv konkurranse mellom de ulike produsentene i Norge. Et krav til egenproduksjon vil sterkt begrense hvilke aktører som kan benytte ordningen og vil samtidig etablere et system som er vanskelig å administrere både for produsentene og Statens Landbruksforvaltning. Ordningen vil også kunne resultere i tilpasninger mellom norske aktører i den forstand at enkelte produsenter får behov for å gjennomføre produksjon i Norge som grunnlag for å skaffe seg adgang til utenlands bearbeiding. Opprettholdelse av en norsk produksjon vil i så fall være en kostnad som til slutt må belastes det utenlandsbearbeidede produktet.

Taga Foods AS mener følgelig at et eventuelt krav til nasjonal egenproduksjon vil være sterkt konkurransebegrensende og favoriserer i stor grad allerede etablerte betydelige aktører.

2.2 Toll på bearbeidingskostnadene for basis landbruksvarer.

Taga Foods AS legger til grunn at forskriftens hovedhensikt er å hindre at utenlands bearbeiding vil kunne representere en uthuling av det nasjonale landbruksvernet. Dette korresponderer med forskriftsforslaget § 7 hvor

spørsmålet om vesentlige økonomiske skadevirkninger er begrenset til norsk landbruk, og således ikke inkluderer norsk næringsmiddelindustri.

Dersom selve bearbeidingskostnaden i utlandet skal tollbelastes, vil dette etter vår vurdering etablere en ubegrunnet konkurransefordel for den norske næringsmiddelindustrien.

For aktører som ikke har betydelig egen produksjonskapasitet, så vil norsk og utenlands produksjon kostnadmessig måtte vurderes i forhold til hverandre. En toll på produksjonen i utlandet vil lett kunne føre til at norske produksjonsbedrifter som skal produsere på oppdrag for andre, tilpasser sin pris ved at den alternative tollkostnaden tillegges kalkulert produksjonspris. Dermed vil en toll på utenlands bearbeiding reelt sett innebære en tilsvarende kostnad for den norske oppdragsgiveren selv om produksjonen plasseres hos en norsk produsent.

I de nærmeste årene er det vår vurdering at hele næringsmiddelindustrien står ovenfor krav til økt spesialisering og effektivisering. Dette er en prosess som næringsmiddelindustrien uansett vil måtte gjennomgå, og toll på utenlands bearbeiding vil bare bidra til at denne prosessen går saktere enn nødvendig, samtidig som det etableres tollbasert hindring for en effektiv markedstilpasning.

3. Tillatelse til nedsatt toll – adgang til å avslå søknad i særskilte tilfeller.

Den foreslåtte forskriften er basert på at den norske produsenten må ha tillatelse for å gjennomføre utenlands bearbeiding. Taga Foods AS vil understreke viktigheten av at det organ som settes til å administrere ordningen, får krav om en effektiv saksbehandling i forhold til søknader om tillatelse. Når det gjelder tillatelsens lengde, så er situasjonen at produktene i forhold til matvarekjedene må presenteres minimum 6 måneder før man kan starte å gjennomføre leveransene. Listingperioden vil normalt være på 1 år. Tillatelse til å gjennomføre utenlands bearbeiding bør derfor normalt gis for en periode på minimum 18 måneder.

I forskriftene er det i § 7 formulert en adgang til å avslå søknad i særskilte tilfeller.

Forbrukermarkedet er i stor grad styrt av varemerker. Tilgang til distribusjon i matvarekjedene og etableringen av et nytt produkt i forhold til forbrukere betinger ofte en betydelig innsats i forhold til markedsføringen av produktets varemerke. Denne type markedsføring er kostbar og tar tid. Den eller de produsentene som vil etablere konkurrerende varemerker på det norske markedet er følgelig avhengig av at man har en rimelig trygghet for at man skal

kunne opprettholde produksjonen over tid, da gjerne i en periode på 3 – 5 år før produktet har etablert en varig konkurransekraft i varehandelen.

Tollforskriften baserer seg på at eventuelle innsatsfaktorer levert fra utlandet til bearbeidningen skal fortolles på ordinær måte. Dette tollutgangspunktet sikrer landbruksvernet. Taga Foods AS kan derfor vanskelig se hvilke situasjoner utenlands bearbeiding kan representere en ”vesentlig økonomisk skadevirkning” for norsk landbruk.

Dersom det skal være adgang til å avslå søknad i særskilte tilfeller, så er det svært viktig at forskriften tilkjenner en betydelig terskel for å benytte bestemmelsen. Adgangen til å avslå søknad må ikke bli en fremtidig markedsregulator som kortsiktig benyttes for å regulere import ved siden av det ordinære tollsystemet. Taga Foods AS vil derfor foreslå at det stilles krav om at eventuelle skadevirkninger skal være av langvarig art før tillatelse kan avslås. Konkret kan dette formuleres slik: ”I særskilte tilfeller menes tilfeller der produksjonstilpasninger gjennom utenlands bearbeiding av landbruksvarer medfører varige vesentlig økonomiske skadevirkninger for norsk landbruk”.

Forskriften omfatter slik den er formulert, bare norsk landbruk, og da ikke norsk næringsmiddelindustri. Dersom forskriften utvides til også å omfatte norsk næringsmiddelindustri slik Taga Foods AS forstår at blant annet KLF foreslår, så vil dette etablere en liten grad av forutberegnelighet. Samtidig vil dette gi forvaltningen en administrativ oppgave i forhold til et overordnet næringspolitisk spørsmål – nemlig i hvilken grad norsk industri generelt og næringsmiddelindustrien i særdeleshet skal beskyttes i forhold til en naturlig konkurranseutvikling i forhold til Europa.

4. Tollberegning – administrativt nedsatt toll.

Ved fastsettelse av tollsats for andre landbruksvarer så legger vi til grunn at utenlands tilførte innsatsfaktorer skal tollberegnes etter ordinær tollsats. Det er altså innsatsfaktoren for eksempel i form av spekk som skal tollbelastes, ikke sluttproduktet for eksempel produsert pølse. I så måte så forstår vi det slik at begrepet ”gjeninnført vare” slik dette benyttes i høringsnotatets § 5 vedrørende fastsettelse av tollsats for andre landbruksvarer refererer seg direkte til utenlands tilført vare og ikke sluttproduktet.

I perioder med redusert tilgang på norske råvarer fastsettes det ofte en administrativt nedsatt toll. Taga Foods AS er opptatt av at produsenter som benytter utenlands bearbeiding også vil kunne benytte seg av den administrativt nedsatte tollordningen. Dette kan etter vår mening skje ved at den opprinnelige fastsatte tollberegningen utarbeidet i forbindelse med utstedelse av tillatelse,

skal omkalkuleres dersom innførsel av den utenlands bearbeidede varen skjer i en periode med administrativt nedsatt toll. Utgangspunktet vil altså være at produsenten får en tillatelse som etter vår mening ikke må være kortere enn 18 måneder for produksjon i utlandet. Dersom det i løpet av denne perioden administrativt besluttes nedsatt toll, så skal tollberegningen for produktet omkalkuleres hvoretter det gis en midlertidig ny tollberegning som varer så lenge den administrativt besluttede nedsatt toll opprettholdes.

Med vennlig hilsen

Torbjørn Tanem
Taga Foods AS

Taga Foods AS
Tempeveien 33-35
PB 6178 Sluppen
7435 Trondheim
Att: Torbjørn Tanem

Oslo, 07. februar 2005

Vår ref.:
chu/tin

Deres ref.:

Ansvarlig partner:
Trond Ingebrigtsen

HØRINGSNOTAT-BEARBEIDING AV VARER I UTLANDET

Vi vil på vegne av Taga Foods AS gi kommentarer til høringsnotatet fra Finansdepartementet datert 16.12.04, ref.nr 00/948 SA GHD/ria som innebærer forslag om ny forskrift som skal ha som formål å regulere tollnedsettelse ved gjeninnførsel av landbruksvarer etter bearbeiding i utlandet.

Høringsinstansen ber om eventuelle innspill før 09.02.05. Vi har utarbeidet en uttalelse i samarbeid med advokat Sten Foyn i advokatfirmaet Haavind Vislie.

1 Høring – forskrift om tollnedsettelse for landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet

Vi ønsker å gi synspunkter om to forhold som Finansdepartementet fremsetter i sitt høringsnotat:

- 1) toll på bearbeidingskostnadene for basis landbruksvarer
- 2) krav til nasjonal egenproduksjon av vare som gjeninnføres

I tillegg har vi kommentarer til forslaget om gjennomføringen av tollbelastningen av utenlandske innsatsvarer.

Vi vil presisere at vi med begrepet "bearbeidingskostnader" videre i vårt høringsnotat mener kostnadene ved produksjon i utlandet inkludert emballasjekostnader med tillegg av sendingskostnader.

Advokatfirmaet
PricewaterhouseCoopers DA
Karenslyst allé 12
NO-0245 Oslo
Telefon: 02316 (+47 95360000)
Telefaks: (+47) 23 16 03 00
Org. nr.: 975 961 281
advokatfirmaet.pwc@no.pwc.com

Partnere
Ulf Werner Andersen (H)
Morten Beck
Leif Drillestad
Knut Ekern
Torben Foss
J. Christian Grevstad
Pål Hauser
Anders V. Heieron
Ilans Olav Hemaes
Trond Ingebrigtsen
Bård I. Koppang
Svein T. Sjøning
Knut-Torje Wischer-Sørensen

H= medlem for Høyesterett

Faste advokater
Anne Cathrine Berg
Ragnar Bredvold
Peter Rogge Eliason
Tor Olaf Espehaug
Aleksander Grydeland
Steinar Hæride
Hanne S. Holen
Odd Hylland
Triise-Lise Høra
Tove Ible-Hansen
Knut Henrik Larsen
Tone M. W. Lystrup
Elin Malt
Thor Mathisen
Eva E. Skancke
Yngvar Engelstad Solheim
Per Heide Stovehaug
Merete Weidemann Thorsteinen
Tormod Torvanger
Kåre Aasen Tveit
Arne Vrålstad

Medlemmer av DNA

Senior skatterådgivere
Wenche Torp Andersen
Tone Kylløvik
Erlend Nørstebø
Tone Østebrod
Lars H. Aasen

Oslo Bergen
Kristiansand Stavanger

2 Gjeldende regler og praksis

Tolltariffens innledende bestemmelser § 17 gir pr i dag hjemmel for at tollen kan nedsettes for alle slags norske varer, (herunder også landbruksvarer) eller tidligere fortollede varer som gjeninnføres og som har gjennomgått annen bearbeiding i utlandet enn reparasjon, eller som helt eller delvis er brukt til fremstilling av varer i utlandet.

For varer som svarer toll etter verdien, beregnes toll av varens fulle verdi, men fratrukket den toll den utførte vare - med samme opprinnelse som den bearbeidede - ville ha hatt på gjeninnførselstidspunktet.

For varer som har svart toll etter vekt eller antall, beregnes toll med 8 % av bearbeidingskostnadene med tillegg for forsendelseskostnadene frem og tilbake.

Reglene for hvordan tollene fastsettes for bearbeidede landbruksvarer er basert på EØS-avtalens Protokoll 3. Protokoll 3 har listet opp de bearbeidede varene i tabell 1 og satt opp hvilke makssatser som kan fastsettes for disse. I tabell 2 er det satt opp bearbeidede varer som ikke det er anledning til å oppkreve toll for i det hele tatt. Avtalen er siste gang endret 1. november 2004. Norge har da forpliktet seg til å fjerne industribeskyttet toll på bearbeidede landbruksvarer (RÅK-varer) innen utløpet av 2004. Tollsatsene i tabell 1 bestod tidligere av et råvareelement og en industribeskyttelsesdel. Etter 1. november 2004 er tollsatsene nå kun basert på en råvare del som utgjør differensen mellom norsk pris på råvaren og prisen på verdensmarkedet. Denne fastsettelsen av råvarebasert toll på RÅK-varer ble fastsatt i 1994 og nedjustert for alle RÅK-varer 01.01. 2003 med 3 %.

Bearbeidede varer som ikke er nevnt i tabellene i Protokoll 3 er regulert i Lov om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det Europeiske Økonomiske Samarbeidsområde (EØS) m.v. (EØS-loven), artikkel 19, som gjelder som norsk lov.

For kjøtt som bearbeides til for eksempel pølser, er pølser ikke ansett som bearbeidet vare iht Protokoll 3 da det er et krav om kjøttvarer må inneholde mindre enn 20 % kjøtt for å anses som bearbeidet RÅK-vare.

For pølser er det derfor artikkel 19 som er hjemmelsgrunnlag og ikke Protokoll 3.

Pr i dag har tollvesenet oppkrevd 8 % toll på bearbeidingskostnadene med påslag for frakt/forsikring tur retur både for bearbeidede landbruksvarer (RÅK-varer) og for andre landbruksvarer som har hatt vektbasert toll. Denne tollsatsen har vært den samme siden 1990 da satsen ble nedtrappet fra 30% til 8 % på bakgrunn av en generell nedtrapping av tollsatser på importerte varer til Norge etter GATT forhandlinger i WTO.

For varer, også bearbeidede landbruksvarer (RÅK-varer), som har blitt utført og bearbeidet og som har prosenttoll ved gjeninnførselen, har tollvesenet oppkrevd prosenttoll som den bearbeidede varen tariffmessig har med fratrukket for den toll som den utførte varen ville ha svart på gjeninnførselstidspunktet.

Vi mener at oppkreving av toll på bearbeidingskostnadene for RÅK-varer slik tollvesenet gjør strider mot EØS-avtalens Protokoll 3 fra 1. januar 2005 da denne tollene etter vår oppfatning både er en råvarebeskyttet og en industribeskyttet toll. Denne tollene på bearbeiding av RÅK-varer burde allerede vært fjernet fra og med 1. januar 2005.

2.1 Artikkel 19

Artikkel 19 har følgende ordlyd:

- 1 "Avtalepartene skal undersøke de vanskeligheter som måtte oppstå i handelen med landbruksvarer, og skal bestrebe seg på å finne egnede løsninger.
- 2 Avtalepartene skal fortsette sine bestrebelser med sikte på en gradvis liberalisering av handelen med landbruksvarer.
- 3 For dette formål vil avtalepartene innen utgangen av 1993 og senere med to års mellomrom gjennomgå vilkårene for handelen med landbruksvarer.
- 4 I lys av resultatene av gjennomgåelsene, innenfor rammen av den enkeltes landbrukspolitikk og under hensyntagen til resultatene av Uruguay – runden vil avtalepartene innenfor rammen av denne avtale avgjøre videre reduksjoner av enhver form for handelshindringer innen landbrukssektoren, på preferansebasis, bilateral eller multilateral basis og på gjensidig fordelaktig basis, herunder handelshindringer som følger av statlige handelsmonopoler i landbrukssektoren."

2.2 Nærmere om forholdet til EØS-avtalen

Etter vårt syn er det forslag som nå fremsettes i tvilsom harmoni med grunnprinsippene i EØS-avtalen. For landbruksvarer som ikke omfattes av protokoll 3 til EØS-avtalen, gjelder avtalens art. 19. Denne bestemmelsen forplikter Norge til å arbeide for liberalisering av handel med landbruksprodukter, selv om disse produktene ikke faller inn under de alminnelige reglene om fri bevegelse for varer, jf. EØS-avtalens art. 8.

Artikkel 19 gjelder for enhver form for handelshindringer innen landbrukssektoren. Bestemmelsen pålegger avtalepartene å bestrebe seg på å finne "egne løsninger" for vanskelighetene som måtte oppstå i handelen med landbruksvarer. Videre gir art. 19, som i forarbeidene er kalt en "utviklingsbestemmelse" Norge en plikt til å fortsette bestrebelsene med sikte på en gradvis liberalisering av slik handel. Det er også fastsatt nærmere prosedyrer for hvordan liberaliseringsarbeidet skal skje, blant annet at vilkårene for handel med landbruksprodukter skal gjennomgås hvert annet år. Se i denne forbindelse St.prp. nr. 71 (for 2002-2003) som beskriver den avtale som nå er inngått med EU, og som blant annet innebærer at det for kjøttprodukter er lagt opp til en gjensidig tollfri kvote.

Det vil være i strid med formålet med art. 19 om Norge innfører en betydelig skjerping av handelshindringene innenfor en del av landbrukspolitikken. Dette vil innebære en

"utvikling", (jf. ovenfor) i motsatt retning av det bestemmelsen foreskriver. I tillegg til at dette bryter med art. 19, vil det etter vårt syn også være i strid med lojalitetsplikten Norge har påtatt seg i EØS-avtalens art. 3. Denne bestemmelsen innebærer blant annet at Norge har en plikt til å "avholde seg fra alle tiltak som kan sette avtalens mål i fare, jf. annet ledd." Etter vårt syn er det i strid med art. 3 om Norge ikke bare unnlater å "bestrebe seg" på å oppnå avtalens mål om liberalisering av handelen med landbruksvarer for varer som bearbeides utenlands, men tvert i mot innfører økt proteksjonisme i forhold til dagens regler.

Det ovennevnte må sees i lys av at det som foreslås i praksis er kraftig økt toll på *bearbeidingskostnadene*. For varer som regnes som "bearbeidete landbruksprodukter" er EØS-avtalens system at reglene om det frie varebytte i avtalens art. 8 gjelder, jf. (også) de nærmere bestemmelser i protokoll 3. I motsatt fall ville ren industribeskyttelse være mulig, noe som faller utenfor formålet med landbruksunntaket i EØS-avtalen. Ut fra historiske årsaker – og i noen grad ut fra vanskelighetene mellom å skille mellom ulike stadier i utviklingen av varer som har sin opprinnelse i landbruket – er enkelte landbruksvarer som gjennomgår en viss bearbeiding, kun beskyttet av EØS-avtalens art. 19. En klar *økning* av dagens tollsats på (industrimessig) bearbeiding av disse varene vil imidlertid innebære at Norge innfører tiltak som *hindrer* den liberalisering bestemmelsen tar sikte på, sml. EØS-avtalens art. 3 annet ledd.

3 Praksis i EU-land

I EU kan virksomheter søke om passiv foredling av varer som skal bearbeides i utlandet og deretter gjeninnføres. Passiv foredling kan det søkes tillatelse for inntil 3 år av gangen tiltollvesenet i de enkelte land.

På søknadsskjemaet skal det bli angitt avkastningsgrad, dvs hvor mye vare som medgår i det ferdige bearbeidede produktet som gjeninnføres til EU.

I EU er det to metoder:

- 1) Differansemetoden (Skilnadsmetoden)
- 2) Merverdimetoden

Differansemetoden tar utgangspunkt i tollens av importverdien for de bearbeidede varene og trekker fra tollens som skulle ha vært samme dag for de eksporterte varene. Det tas hensyn til hvor mye råvare som har medgått i det ferdige produktet jf søknad som næringsdrivende får godkjent av tollvesenet.

Merverdien beregnes av kostnadene for hele bearbeidingsprosessen, dvs bearbeiding, transport og øvrige kostnader. Tollsatsen som gjelder for det ferdige gjeninnførte bearbeidede produktet blir ilagt av merverdien.

Importørene kan velge hvilken metode de ønsker å benytte, dvs de velger den metode som gir lavest toll.

Reglene for dette er Tollkodex som er regler fra EU nr 2913/92 og i kommisjonens forordning nr 3036/94 og 3017/95. Disse reglene er like for alle land tilsluttet EU. Aktuelle artikler er 84-90 og 145-160 i tollkodex, artiklene 496-523 og 585-592 i tillempningskodex samt i kommisjonenes veiledning publisert 24. september 2001.

For differansemetoden betyr det i praksis at hvis tollsatsen på det produktet som utføres er høyere enn den tariffmessige tollsatsen som det bearbeidede produktet har, vil det ikke kreves opp noe toll på varene i det hele tatt ved gjeninnførselen.

I Norge ville dette for eksempel for kjøtt som utføres som tariffes under 02.10.1900 med tollsats på kr 121,12 pr kg som bearbeides til pølser i 16.01.0000 med kr 84,31 pr kg bli slik hvis differansemetoden benyttes:

84,31 pr kg toll av ferdigvaren med fratrukk for 121,12 pr kg toll av eksportvaren. Hvis det for den næringsdrivende er mer lønnsomt å benytte merverdimetoden kan denne velges og merverdien i utlandet vil da bli tollbelagt ved gjeninnførselen.

4 Høringsforslaget

4.1 Toll på merverdien i utlandet

Det nye høringsforslaget legger opp til at det skal beregnes toll på andelen tilførte råvarer i utlandet. Andelen råvare fra Norge skal ikke tollbelegges. Dette prinsippet skal ifølge høringsnotatet gjelde både RÅK-varer og for basis landbruksvarer.

Vi mener det er viktig at det i det nye regelverket blir tatt hensyn til bearbeidede varer som ved gjeninnførselen er omfattet av RÅK systemet med nedsatte tollsatser må kunne oppnå de samme nedsatte tollsatsene for tilført vare.

Et system som i EU vil innebære at de næringsdrivende ikke blir belastet for toll ved gjeninnførselen av det ferdige bearbeidede produktet i det hele tatt ved råvarer som har høyere tollsats enn tollsatsen på de bearbeidede varene. EU skiller ikke på RÅK-varer og andre basis landbruksvarer.

Det kan synes som at EU's system er enklere å forholde seg til for de næringsdrivende enn det som foreslås i høringsnotatet. Det ville vært enklere for norske næringsdrivende å forholde seg til et system som er likt det som praktiseres i EU.

Vi mener systemet i EU er både lettere å håndtere for de næringsdrivende og for kontrollmyndighetene, Statens Landbruksstilsyn og tollvesenet da dette systemet ikke skiller på om det er RÅK-varer eller basis landbruksvarer. Systemet i EU der det søkes om tillatelse til passiv foredling for enten differansemetoden eller merverdimetoden 3 år av gangen synes å medføre mindre administrativt arbeid for både den næringsdrivende og kontrollmyndighetene.

4.2 Toll på bearbeidingskostnadene i utlandet

Vi mener at både Protokoll 3 og artikkel 19 tilsier at det ikke er intensjonen med EØS-avtalen at det skal ilegges ytterligere toll på bearbeidingskostnadene i utlandet.

I høringsnotatet fremgår det at

"spørsmålet om toll på bearbeidingskostnadene ikke gjelder bearbeidede landbruksvarer (RÅK-industrien). Prinsippene om frihandel for RÅK-varer vil gjelde også innenfor ordningen for utenlands bearbeiding. For slike varer vil det ikke bli ilagt toll på bearbeidingskostnadene".

Vi tolker dette slik at det ikke ønskes å legge RÅK-varer ytterligere toll på bearbeidingskostnadene. Vi vil derfor konsentrere oss om de andre landbruksvarene enn RÅK-varer som er hjemlet under artikkel 19.

Vi mener at det heller ikke bør innføres toll på bearbeidingskostnadene for andre landbruksvarer enn RÅK-varer. Dersom slik toll blir innført vil etter vår oppfatning føre til en ordning som vil påføre de næringsdrivende en merbelastning å administrere og forholde seg til. Dette vil være motstridende med artikkel 19 som tilsier at det skal forsøkes å unngå å legge vanskeligheter i veien for handelen med landbruksvarer. Vi mener at den beste løsningen vil være å ikke ha toll på bearbeidingskostnadene i utlandet da dette er enklest for de næringsdrivende å forholde seg til. De slipper å måtte forholde seg til to sett av regler for illeggelse av slike kostnader. Dette vil også være i tråd med bestrebelsene om å få til en gradvis liberalisering av handelen og herav også en liberalisering og forenkling av regelverket.

Dette vil også være i tråd med pkt 4 i artikkel 19 om å forsøke å få til en videre reduksjon av enhver form for handelshindringer innen landbrukssektoren.

Stortingsproposisjon 71 2002-2003 omhandler samtykke til inngåelse av avtale med Det Europeiske Fellesskap (EF) om utvidet handel med landbruksvarer etter EØS avtalens artikkel 19.

Vi hitsetter følgende i handelsforhandlingene mellom Det europeiske fellesskap og Norge om landbruksvarer som ble holdt fra 4. mars 2002 til 18. desember 2002, på grunnlag av artikkel 19 i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, der det ble oppnådd enighet om at:

"Partene vil sørge for å sikre at de fordelene de gir hverandre ikke blir brakt i fare ved andre importtiltak."

Vi mener derfor det må være viktig å legge frem høringsforslaget til EØS organer for at de kan få gitt sin mening om dette etter deres syn er i tråd med artikkel 19. Høringsforslaget antas å være av så stor viktighet og medfører såpass store nedringer i gjeldende praksis i Norge for landbruksvarer at de også vil berøre andre EU/EØS medlemsland. Det bør

følgelig vurderes om høringsnotatet bør legges frem for behandling i EØS før vedtak i Stortinget kan fattes.

4.3 Problemer med tariffing av medgått vare i utlandet

Ved å innføre en differensiering av toll på bearbeidingen ved å skille på RÅK-varer og andre basis landbruksvarer vil dette skape vanskeligheter for den næringsdrivende og for tollvesenet som skal oppkreve og kontrollere dette. Ved å basere seg på et system med bakgrunn i om den utførte vare har vært en RÅK-vare eller ikke for å vurdere om bearbeidingskostnadene skal være del av tollverdien ved gjeninnførselen til Norge vil bli vanskelig å kontrollere for kontrollmyndighetene.

5 Krav til nasjonal egenproduksjon av vare som gjeninnføres

Høringsnotatet foreslår følgende krav med hensyn til egenproduksjon:

"Tollnedsettelse kan kun innvilges virksomheter som i Norge produserer tilsvarende landbruksvare på samme fremstillingstrinn som de gjeninnførte varene. Gjeninnført mengde landbruksvare må ikke overstige x % av virksomhetens totale egenproduksjon av tilsvarende produksjonssegment det foregående året."

5.1 Praktiske konsekvenser

Et slikt krav til egenproduksjon vil være en vesentlig forandring av det gjeldende systemet for bearbeiding av landbruksvarer i utlandet for gjeninnførsel. Det vil også få betydning for andre EU/EØS land som vil antas å tape markedsandeler da det vil være færre aktører i Norge som vil kunne ha mulighet for å benytte ordningen.

Dette vil også kunne føre til at de få aktørene i Norge som har slik egenproduksjon vil bli enda større og ha en større markedsandel i Norge av produksjon og omsetning av landbruksvarer da det ikke vil bli anledning for andre å bearbeide landbruksvarer for senere gjeninnførsel utenfor Norges grenser.

Det må også tas stilling til om datterselskaper kan regnes med som egenproduksjon. Regelen kan antas å bli omgått ved at noen av de som i dag har slik egenproduksjon inngår avtaler om å etablere seg som datterselskap, og lignende.

5.2 Regelverket

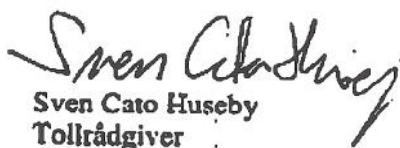
Artikkel 19 om reduksjoner av handelshindringer som følger av statlige handelsmonopoler i landbrukssektoren, Sttingsproposisjon nr. 71 (2002-2003) som vil sikre at de fordelene de gir hverandre ikke blir brakt i fare ved andre importtiltak, og EU's grunnprinsipper må slik vi ser det vurderes før et slikt forslag kan gjennomføres.

Krav til egenproduksjon innebærer en ny og klar begrensning i adgangen til utenlands bearbeiding av landbruksprodukter, og det motsatte av liberalisering. I forhold til EØS-avtalens art. 19 jf. art. 3, har det også betydning at den nye begrensningen som foreslås iverksett er i strid med EØS-avtalens grunnprinsipper. I realiteten innføres det her en beskyttelse av ren industriproduksjon. De nye reglene innebærer at norsk toll på bearbeiding i utlandet vil bli vesensforskjellig, avhengig av den ene kontraktspartens *produksjonssted*. Konsekvensen av de nye reglene er med andre ord ikke bare at Norge går motsatt vei av det art. 19 foreskriver, men også at dette gjøres på en måte som er i strid med grunntankene i EØS-avtalen.

6 Oppsummering-konklusjon

- Vi mener at både Protokoll 3 og artikkel 19 tilsier at det ikke er intensjonen med EØS-avtalen at det skal ilegges ytterligere toll på bearbeidingskostnadene i utlandet.
- Vi mener at oppkreving av toll på bearbeidingskostnadene for RÅK-varer slik tollvesenet gjør pr i dag strider mot EØS-avtalens Protokoll 3 fra 1. januar 2005 da denne tollen etter vår oppfatning både er en råvarebeskyttet og en industribeskyttet toll
- Vi mener det er viktig at det i det nye regelverket blir tatt hensyn til bearbeidede varer som ved gjeninnførselen er omfattet av RÅK systemet med nedsatte tollsats må kunne oppnå de samme nedsatte tollsatsene for tilført vare.
- Det kan synes som at EU's system er enklere å forholde seg til for næringsdrivende enn det som foreslås i høringsnotatet.
- Det ville vært enklere for EU og de norske næringsdrivende å forholde seg til et system som er likt EU.
- Ved å innføre en differensiering av toll på bearbeidingen ved å skille på RÅK-varer og andre basis landbruksvarer vil dette skape vanskeligheter for den næringsdrivende og for tollvesenet som skal oppkreve og kontrollere dette.
- Vi mener at å innføre krav til egenproduksjon strider mot grunnprinsippene i EØS og bestemmelsene i artikkel 19 om reduksjoner av handelshindringer som følger av statlige handelsmonopoler i landbrukssektoren.

Med vennlig hilsen
for Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers DA

Sven Cato Huseby
Tollrådgiver